

Praktiska Sverige AB

Rektorn vid Praktiska Kungsbacka

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
Praktiska Kungsbacka
i Kungsbacka kommun

Tillsyn i Praktiska Kungsbacka

Skolinspektionen genomför, under 2012 och 2013, tillsyn vid 44 gymnasieskolor som har Praktiska Sverige AB som huvudman. Praktiska Kungsbacka besöktes av Skolinspektionen den 19-20 mars 2013.

Fakta om skolan

Huvudman för Kungsbacka Praktiska Kungsbacka är Praktiska Sverige AB med organisationsnummer 556257-5786.

Skolan följer läroplanen för gymnasieskolan, Lgy 11 (årskurs 1 och 2) samt läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94 (årskurs 3).

Praktiska Kungsbacka har vid tillsynsbesöket totalt 71 elever varav 32 elever går gymnasial lärlingsutbildning och 35 elever deltar i försöksverksamhet med lärlingsutbildning. I årskurserna 1 och 2 finns 4 elever som går introduktionsprogram. Eleverna kommer främst från Kungsbacka kommun men även från närliggande kommuner.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Kungsbacka kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kungsbacka kommun har svarat att Praktiska Kungsbacka, två gånger per år, bjuds in till uppföljningsmöten tillsammans med övriga fristående gymnasieskolor i kommunen. Vid dessa möten sker avstämning av ett antal frågor och alla medverkande kan lyfta frågor till dagordningen. Viss samverkan förekommer också kring kompetensutveckling. En gång per år förlägger nämnden för gymnasie- och vuxenutbildningen sitt möte till en av de fristående gymnasieskolorna.

Verksamheten vid Praktiska Kungsbacka startade läsåret 2010/11 och omfattar läsåret 2012/13 utbildningarna:

Årskurs 1 och 2:

- Det nationella barn- och fritidsprogrammet med inriktningarna pedagogiskt arbete och socialt arbete.
- Det nationella bygg- och anläggningsprogrammet med inriktningarna husbyggnad och måleri.
- Det nationella el- och energiprogrammet med inriktningarna automation, dator- och kommunikationsteknik samt elteknik.
- Den nationella handels- och administrationsprogrammet med inriktningarna administrativ service samt handel och service.

- Det nationella naturbruksprogrammet med inriktningarna djur och trädgård.
- Det nationella VVS- och fastighetsprogrammet med inriktningarna fastighet och VVS.
- Årskurs 3:
- Specialutformat program närliggande byggprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till byggprogrammet.
- Specialutformat program närliggande elprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till elprogrammet.
- Specialutformat program närliggande energiprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till energiprogrammet.
- Specialutformat program närliggande fordonsprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till fordonsprogrammet.
- Specialutformat program närliggande handels- och administrationsprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till handels- och administrationsprogrammet.
- Specialutformat program närliggande hantverksprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till hantverksprogrammet.
- Specialutformat program närliggande naturbruksprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till naturbruksprogrammet.

Praktiska Kungsbacka har även godkännande att bedriva det nationella fordons- och transportprogrammet med inriktningarna godshantering, karosseri och lackering, lastbil och mobila maskiner, personbil samt transport, det nationella hantverksprogrammet med inriktningarna florist, frisör samt övriga hantverk samt det nationella hotell- och turismprogrammet med inriktningen turism och resor, men har vid tillsynsbesöket inga elever på dessa program.

Kunskapsresultat

Skolverkets nationella statistik omfattar inte Praktiska Kungsbacka eftersom skolan startade läsåret 2010/11 och därmed inte har elever som efter tre år avslutat sin utbildning vid skolan. De första avgångseleverna slutade skolan i juni 2013.

Alla elever vid skolan når dock inte lägst godkänt betyg i sina kurser vilket framgår av skolans redovisade betygsstatistik. I följande kurser hade en stor andel elever betyget F: Engelska 5, 24 procent, Historia 1a1, 33 procent, Idrott och hälsa 1, 32 procent, Matematik 1a, 45 procent, Samhällskunskap 1a1, 24 procent, Svenska 1, 30 procent. Även i kurser för elever som påbörjat sin utbildning

dning före den 1 juli 2011 förekommer en hög andel IG, bland annat i följande kurser: Idrott och hälsa A, 28 procent, Naturkunskap A, 21 procent, Projekt och företagande, 17 procent, Engelska B, 15 procent.

Skolans sammanställning av resultaten på nationella kursprov visar att 80 procent av eleverna fick lägst godkänt betyg på de nationella proven i kurserna Engelska 5/Engelska A, 40 procent av eleverna fick lägst godkänt betyg på proven i Matematik 1a1/Matematik A och 75 procent fick lägst godkänt betyg i kurserna Svenska 1/Svenska B.

Det framgår av sammanställningar i rektorns verksamhetsredogörelse att många elever har svårt att få lägst godkända betyg även i yrkesinriktade kurser. Inom Lgy 11 är det exempelvis endast inom el- och energiprogrammet som alla elever når lägst betyget E.

Helhetsbedömning

Alla elever vid Praktiska Kungsbacka når inte lägst godkänt betyg i samtliga kurser som ingår i utbildningen. Måluppfyllelsen är låg både i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen och i programgemensamma ämnen/karaktärsämnen. Praktiska Kungsbacka behöver därför vidta åtgärder inom flera områden som har betydelse för elevernas kunskapsresultat.

Rektorn tar ansvar som chef och pedagogisk ledare och är drivande i skolans kvalitetsarbete. Lärarna samarbetar med rektorn för att utveckla undervisningen. Trots detta visar tillsynen att det finns brister inom områden som är rektorns ansvar och som är viktiga för elevernas måluppfyllelse. Skolans kvalitetsarbete behöver mer systematiskt ta sin utgångspunkt i sambandet mellan skolans resultat och kvaliteten i undervisningen. Analysen av resultaten bör leda till tydliga åtgärder. Därför behöver rektorn, kopplat till skolans kvalitetsarbete, se till att lärarna ges möjlighet att, på ett mera systematiskt sätt, utveckla, pröva och följa upp olika metoder. Detta är angeläget, eftersom skolan har låga kunskapsresultat. Skolan behöver också i högre grad anpassa undervisningen till de elever som lätt når kursernas mål och säkerställa att de får utmaningar och kommer längre i sin kunskapsutveckling. Vidare måste rektorn se till att eleverna får inflytande över utbildningens utformning oberoende av program, lärare och ämne.

Enligt skolans kvalitetsrapport brister ofta elevernas förkunskaper och många elever är i behov av särskilt stöd. Mot bakgrund av detta och skolans låga resultat är det angeläget att skolans arbete med särskilt stöd utvecklas så att det stöd som ges, till omfattning och innehåll, är anpassat till elevernas behov. I detta arbete behöver skolans utredningar och åtgärdsprogram vidareutvecklas så att

de blir reella redskap för planering, genomförande, uppföljning av den pedagogiska verksamheten runt elever i behov av särskilt stöd.

Skolan bedriver ett arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Detta är dock inte tillräckligt utan skolan behöver stärka arbetet ytterligare för att motverka ett kränkande språkbruk som förekommer mellan elever.

För att förbättra skolans resultat behöver rektorn vidare säkerställa att alla elever har tillgång till arbetsplatsförlagt lärande och att elever som väntar på en arbetsplats erbjuds verksamhet med tillfredsställande kvalitet inom skolan.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 9 december 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att eleverna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd.
- Ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Information om inflytande och samråd

Enligt skollagen ska eleverna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. Rektorn ansvarar för att sådan information lämnas.

Intervjuer med elever, lärare och rektorn samt dokumentstudier visar att skolan behöver förbättra arbetet med att informera eleverna om vad som gäller i fråga om inflytande över undervisningen. Det framgår av intervjuer med elever att de inte har en tydlig uppfattning om att de ska ha inflytande över undervisningen. Skolans "Elevhandbok" behandlar inte heller elevers inflytande. I kvalitetsrapporten för läsåret 2011/12 finns ett avsnitt om elevernas ansvar och inflytande. Här behandlas arbetet med elevråd och klassråd samt med att informera elever om utbildningens mål. Information till eleverna om vad som gäller

i fråga om inflytande över undervisningen berörs dock inte i kvalitetsrapporten. Skolan informerar om elevernas rätt till inflytande genom klassråd och elevråd, men inte tydligt om att alla elever ska ha ett reellt inflytande på arbetsätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Anpassning av undervisningen för elever som lätt når målen

Av skollagen framgår att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin utveckling.

Lärare berättar om enstaka exempel på att undervisningen har utmanat elever att komma vidare i sin utveckling. Skolinspektionens sammanfattande intryck är dock att undervisningen behöver bli mer stimulerande och utmanande för elever som har lätt att nå målen. Elever uttrycker att de kan få avsluta lektioner tidigare, när de är färdiga med en arbetsuppgift istället för att få nya och mer utmanade uppgifter. "Tar man upp det så får man en svår uppgift, men man kan välja att slappa."

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

3 kap. 3 §, 4 kap. 14 §, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/9 kap. 8 §
1985 års skollag jämfört med 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Ge eleverna ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.
- Se till att det vid skolenheten finns ett eller flera forum för samråd med eleverna, där frågor av betydelse för utbildningen behandlas.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. I läroplanen tydliggörs lärarnas ansvar för inflytandet genom att alla elever ska få ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Enligt skollagen ska det vidare vid varje skolenhet finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Där ska sådana frågor behandlas som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna. Inom ramen för ett eller flera sådana forum ska eleverna informeras om förslag till beslut i sådana frågor som ska behandlas där och ges tillfälle att komma med synpunkter innan beslut fattas. Rektorn ansvarar för att det finns forum för samråd och för att informations- och samrådsskyldigheten fullgörs.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevernas möjlighet till inflytande över utbildningen. Av intervjuer med elever och lärare framgår att skolan inte har någon uttalad gemensam strategi för hur eleverna ska få ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Elevernas möjlighet att utöva inflytande över undervisningen varierar istället beroende på lärare och det förekommer att elever inte alls anser sig kunna utöva sådant inflytande. Elever uppger att undervisningen ibland till stor del planeras och styrs av lärarna, "Man går ju på lektioner för att göra det lärarna bestämt". Vidare beskriver elever att de kan påverka i viss mån exempelvis prov och inlämningsuppgifter "men själva upplägget har vi ju inte möjlighet att påverka". Intervjuade lärare har olika förhållningssätt till elevers inflytande över undervisningen. Det finns lärare som ger goda exempel på hur eleverna påverkar och utövar inflytande. Andra lärare beskriver dock att elevers inflytande kan vara begränsat till val mellan olika alternativ, när det exempelvis gäller redovisningsformer.

Resultaten från olika enkäter visar också att elever ofta inte anser sig kunna påverka undervisningen. Enligt huvudmannens enkätundersökning Skolbarometern anser 29 procent av de deltagande eleverna att de "kan vara med och påverka hur kurser och lektioner läggs upp". Enligt Skolinspektionens elevenkät anser 80 procent av eleverna att följande påstående stämmer ganska bra eller helt och hållet: "Det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska arbeta med på lektionerna."

Intervjuer med rektorn och elever i olika årskurser vid tillsynsbesöket samt huvudmannens svar på faktagranskningen visar sammantaget att skolans elevråd är dåligt förankrat. Enligt rektorn har elevrådet inte fungerat på senaste tid och rektorn uppger i intervju att elevråd är något som skolan behöver arbeta med. Intervjuade elever i årskurs 1 och 2 tror inte att de har haft elevråd. Elever i årskurs 3 vet att elevråd har förekommit tidigare men säger i intervju att de nu inte ser "skymten av elevråd." Huvudmannen påpekar, i samband med faktagranskningen av beslutet, att skolan har elevrådsmöten den första måndagen i varje månad. Det har dock, enligt huvudmannen, varit svårt att under våren entusiasmera de 3:or som tidigare varit mycket aktiva att prioritera elevrådets möten. Därför har elever från år 1 och 2 fått prova på de olika posterna i elevrådet.

Sammanfattningsvis visar utredningen att eleverna inte ges ett reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Skolan saknar även fungerande forum för elevinflytande. Skolans verksamhet uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 9, 13-14 §§ skollagen, Lgy 11 2.3 Elevernas ansvar och inflytande/9kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Trygghet och studiero

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Se till att rektor och lärare vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.
- Se till att skolans plan mot kränkande behandling anger vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling samt att den innehåller en redogörelse av hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Rektor och lärare får vidta de omedelbara åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

I skollagen anges också att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse av hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande plan.

Kränkande språk

Det framgår tydligt av intervjuer med elever, rektor och lärare att elever använder kränkande språk. Intervjuade lärare har olika förhållningssätt när detta förekommer. Det finns lärare som säger sig alltid ingripa men det finns också lärare som anger att de ibland väljer att ignorera kränkande språk eftersom de anser att "det är en svår gräns".

Plan för att motverka kränkande behandling

Praktiska Kungsbacka har en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Den uppfyller dock inte de krav som ställs på en plan mot kränkande behandling. De konkreta insatser som skolan planerar under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling framgår inte tydligt och utgår inte från en aktuell kartläggning. Vidare saknar planen en redovisning av hur de under föregående år planerade åtgärderna har genomförts.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling inte är tillräckligt. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte kraven som ställs på en sådan plan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

5 kap. 3, 6 §§, 6 kap. 6-8 §§ skollagen

Särskilt stöd**Bedömning**

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att samråd sker med elevhälsan vid utredning av elevers behov av stöd.
- Rektorn måste se till att åtgärdsprogrammen anger hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas och att åtgärdsprogrammen följs upp och insatserna utvärderas löpande.
- Se till att eleverna får det särskilda stöd de behöver.

Motivering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, så ska detta anmälas till rektorn.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Vidare ska enligt skollagen ett åtgärdsprogram utarbetas för en

elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd och samråd med elevhälsan

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns en rutin för arbetet med elever i behov av särskilt stöd, men att den inte säkerställer att samråd sker med elevhälsan vid utredning av elevers stödbehov.

Enligt rektorns verksamhetsredogörelse har elevens mentor ansvar för utredningar. I beskrivningen av arbetsprocessen, "Rutiner för upprättande av åtgärdsprogram", nämns inte elevhälsan i avsnittet om utredningar. Det framgår av intervjun med lärare i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen att det är de som i realiteten gör utredningar (om dessa inte gäller elevens hälsa, frånvaro eller sociala situation).

Skolinspektionen har tagit del av fyra utredningar avseende elevers behov av stöd. Det framgår av dem att elevhälsan har kontaktats när det gäller elever som har problem med närvaro eller hälsa men inte om problemen gäller andra svårigheter att nå kursernas mål. Att skolans elevhälsa endast medverkar i utredningar när elevens problem gäller frånvaro, hälsa eller sociala förhållanden bekräftas av rektorn och lärarna i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen. Huvudmannen påpekar, i samband med faktagranskningen av beslutet, att inga utredningar görs utan att elevhälsan varit inkopplad och att samråd alltid sker. Det stämmer, enligt huvudmannen, att skolan "en kort period under hösten" inte hade skolsköterska eller kurator på plats på skolan men det betyder inte att skolan stått helt utan elevhälsa då huvudmannen tillhandahållit konsultation i olika ärenden.

Sammantaget visar utredningen att skolan i sina rutiner kring utredningar inte tydliggör elevhälsans medverkan.

Åtgärdsprogram och elevers tillgång till särskilt stöd

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram. De särskilda stödåtgärder som anges i åtgärdsprogrammen är i huvudsak "studietid", liten grupp, anpassade uppgifter, kortare dagar, ökad tillgång till dator, tydlig struktur i lektionerna, "löpande feedback", "avgränsade uppgifter med tydliga tidsramar" samt hemuppgifter. Det är ofta oklart vad det särskilda stödet faktiskt består i, exempelvis vilket särskilt stöd skolan ska ge den enskilde eleven. Intervjuade lärare i programgemensamma ämnen/karaktärsämnen betonar att elever ofta behöver mer tid och en mycket tydlig struktur. Enligt dessa lärare finns även elever som skulle behöva en helt annan metod.

I skolans åtgärdsprogram anges när och var åtgärderna ska följas upp och vem som ska medverka samt om uppföljningen ska ske vid ett möte eller exempel-

vis vid utvecklingssamtal. Åtgärdsprogrammen anger dock inte hur de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas. Det framgår av de uppföljningar som Skolinspektionen har tagit del av att åtgärderna följs upp genom en lägesbeskrivning när det gäller elevens situation. Någon utvärdering av effekten av de olika särskilda stödåtgärderna framgår dock inte.

Utredningen visar sammanfattningsvis att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 8-9 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

- Se till att nationella kursprov används som stöd för betygssättningen.
- Se till att lärarna får stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Motivering

Nationella kursprov

Enligt gymnasieförordningen ska lärarna använda sig av nationella prov inför betygssättningen i vissa särskilt angivna kurser. Utöver de nationella prov som ska användas bör lärarna även i övrigt använda nationella prov för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet.

Praktiska Kungsbacka använder nationella kursprov men av de listor med provresultat som Skolinspektionen har tagit del av framgår att en stor del av eleverna inte genomför provens alla delar. I följande kurser har omkring en fjärdedel av eleverna inte genomfört hela eller delar av proven: Matematik 1a1, Engelska 6, Svenska 1 och Engelska 5. Detta innebär att proven endast i begränsad utsträckning kan användas som stöd för bedömning och betygssättning.

Stöd för att lärarna ska kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betyg sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygssättning.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betyg-

sättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrodda med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Skolinspektionens utredning visar att det, vid skolan, saknas utvecklade processer och system för samverkan och sambedömning med ämneskolleger. Viss samverkan med lärare vid andra skolor förekommer och några av lärarna, men inte alla, har deltagit. Vid Praktiska Kungsbacka saknar lärarna i regel ämneskolleger vid skolan och några av yrkeslärarna saknar även lärarutbildning. Sådana omständigheter ställer särskilda krav på rektorns arbete med att säkerställa en rättvis och likvärdig betygsättning.

I intervjuer beskriver lärare att det finns förutsättningar för samverkan kring bedömning i samarbetet med andra skolor med samma huvudman och att sådant samarbete har förekommit. Enligt intervjuade lärare i gymnasiegemensamma ämnen/kärnämnen har några av dem, men inte alla, arbetat med sambedömning när det gäller nationella kursprov. Några lärare i ämnen utan nationella kursprov beskriver att de deltagit i ämnesdiskussioner kring bedömning tillsammans med lärare i samma ämne.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans arbete med bedömning och betygssättning. Skolans verksamhet uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 34 §, 3 kap. 14 § skollagen, 8 kap. 3 § gymnasieförordningen/2 kap. 9 § förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet jämfört med 7 kap. 5 § § 1992 års gymnasieförordning

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Det är rektorns ansvar att se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och

andra föreskrifter (nationella mål). Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Skolinspektionen konstaterar, med utgångspunkt från dokument och intervjuer med lärare och rektorn, att kvalitetsarbetet inte präglas av en tillräcklig systematik där kunskapsresultaten på ett tydligt vis kopplas samman med kvaliteten i undervisningen.

Det systematiska kvalitetsarbetet vid Praktiska Kungsbacka dokumenteras i en kvalitetsrapport med bilagor. Kvalitetsrapporten sammanfattar skolans kvalitetsarbete under läsåret 2011/12 och innehåller bl.a. sammanställningar över kunskapsresultat och uppföljningar av uppfyllelsen av vissa övriga nationella mål. Rapporten används som ett underlag i arbetet med att ta fram åtgärder för utveckling av utbildningen.

De kunskapsresultat som redovisas i bilagor till kvalitetsrapporten är andel elever i procent med lägst godkänt betyg på nationella ämnesprov samt betygsstatistik för samtliga betygssatta kurser.

Skolinspektionen kan konstatera att skolans arbete med att analysera och bedöma vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten är bristfälligt. Skolans arbete med särskilt stöd analyseras inte alls, trots de låga kunskapsresultaten på skolan. Analysen av kunskapsresultaten när det gäller betygssatta kurser behandlar endast kurser i ämnet svenska. Resultaten på de nationella proven analyseras för varje ämne. Betygsresultaten i programgemensamma ämnen/karaktärsämnen analyseras inte alls.

Enligt läroplanen ska verksamheten ständigt prövas och resultaten följas upp och utvärderas. Vidare ska olika metoder prövas, utvecklas och utvärderas. Tillsynen visar att Praktiska Kungsbacka behöver förtydliga vilka olika metoder som, med utgångspunkt från analysen av kunskapsresultaten, ska prövas och utvecklas samt hur dessa metoder ska utvärderas.

Det framgår av den verksamhetsredogörelse som rektorn gjort i samband med tillsynen och av intervjuer med rektorn och lärarna att rektorn tillsammans med lärarna regelbundet diskuterar pedagogisk utveckling i syfte att förbättra skolans resultat. Systematiken i detta arbete behöver dock utvecklas och på ett tydligt sätt kopplas samman med skolans dokumenterade kvalitetsrapport och med planer för vilka åtgärder som ska genomföras på grundval av analyser av skolans resultat.

Vid skolan har analysen i kvalitetsrapporten resulterat i en kortfattad aktivitetsplan med målområden, aktiviteter, ansvarig och tid. Denna plan tar dock endast upp en begränsad del av de förändringar som kvalitetsrapporten förordar eller diskuterar. När det gäller målområdet "Undervisning" är aktiviteten exempelvis "Skapa lektioner så att eleverna blir nyfikna och vill lära sig mer.

Elevpåverkan – hur vill de lära sig?” Denna aktivitet är avprickad som genomförd. Det framgår dock inte alls vad som ligger till grund för bedömningen att åtgärden är genomförd.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolans verksamhet uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

4 kap. 4 - 7 §§ skollagen, Lgy 11 2.6 Rektorns ansvar/ 9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med Lpf 94 2.6 Rektors ansvar

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Praktiska Sverige AB måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att övervägande delen av lärlingsutbildningen sker som arbetsplatsförlagd utbildning.
- Se till att innehållet i utbildningskontrakten motsvarar författningarnas krav.
- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek som används i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

Motivering

Omfattning av arbetsplatsförlagt lärande i lärlingsutbildningen

Enligt skollagen ska gymnasial lärlingsutbildning till övervägande del ske som arbetsplatsförlagt lärande. För de elever som läser sin gymnasiala lärlingsutbildning inom den tidigare försöksverksamheten ska den arbetsplatsförlagda delen av utbildningen omfatta minst 1 250 poäng.

Skolinspektionens utredning visar att det finns elever som inte har tillgång till en arbetsplats. För dessa elever har den skolförlagda yrkesutbildning de är hänvisade till inte alltid en tillräckligt god kvalitet.

Intervjuer och samtal med elever, lärare och rektor visar att enstaka elever inte har tillgång till arbetsplatsförlagt lärande och att den verksamhet de erbjuds vid skolan inte alltid har tillfredsställande kvalitet. Exempelvis berättar enstaka elever, som i flera veckor har väntat på att få en arbetsplats, att de varit i skolan, läst text och svarat på frågor under den tid de skulle ha haft arbetsplatsförlagt lärande. Lärare i programgemensamma ämnen/karaktärsämnen berättar att elever som inte bedömts kunnat klara arbetsplatsförlagt lärande har fått

arbeta mycket hemifrån, "lite mer av distansstudier". Av en lärares skriftliga reflektion kring läsåret framgår att de elever som inte har tillgång till en arbetsplats "ofta är de elever som också har svårigheter att på egen hand ansvara för och genomföra skoluppgifter". Läraren påpekar också att dessa elevers skolförlagda yrkesutbildning "oftast inträffar på mina planeringsdagar och APL-besöksdagar". Läraren har därför inte möjlighet att hjälpa dessa elever hela dagen. "vilket innebär att skolarbetet under dessa dagar inte blir av särskilt hög kvalitet".

Det framgår av intervjuer med yrkeslärarna att skolan inte har tydliga rutiner för att följa upp att elever får tillräckligt stor andel av sin utbildning på en arbetsplats. Lärarna påpekar att denna uppföljning kan vara komplicerad när det gäller elever som har studerat någon eller några årskurser vid en annan gymnasieskola.

Skolinspektionen har även tagit del av en sammanställning över vilka elever som har arbetsplatser när det gäller gymnasial lärlingsutbildning och försöksverksamhet med lärlingsutbildning för vårterminen 2013. Det framgår att det finns elva elever som inte har tillgång till någon arbetsplats vid besökstillfället.

Utbildningskontrakt

Enligt skollagen och förordningen om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning ska ett utbildningskontrakt upprättas för varje elev och arbetsplats avseende den arbetsplatsförlagda delen av den gymnasiala lärlingsutbildningen. I utbildningskontraktet ska det bland annat anges vilka delar av utbildningen som ska genomföras på arbetsplatsen och omfattningen av dessa delar.

Vid Praktiska Kungsbacka upprättas utbildningskontrakt för alla berörda elever, enligt rektorn. Skolinspektionen har tagit del av utbildningskontrakt där det i bilagor anges vilka kursmoment som ska förläggas till aktuella arbetsplatser och till skolan samt omfattningen av dessa delar. Rektorn uppger att kontrakt med sådan information finns för många elever, men att samtliga utbildningskontrakt ännu inte har det.

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek. Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop.2009/10:165 s 284) en gemensam ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Skolinspektionens tillsyn visar att skolan saknar skolbibliotek. I skolan finns ett litet rum med några hyllor med böcker. Intervjuade elever anser att rummet används för grupparbete eftersom det är tyst och lugnt. De har inte besökt rummet för att arbeta med böckerna som finns där eller för att låna dem.

Enligt rektorns verksamhetsredogörelse användes kommunens bibliotek och alla elever har lånekort där. Vid tillsynsbesöket berättar rektorn att skolan har påbörjat arbetet med eget bibliotek och att de böcker som finns är kategoriserade. Rektorn anser dock att skolans bibliotek fortfarande "är ett embryo". Kommunens bibliotek ligger, enligt rektorn, för långt bort.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i utbildningens innehåll, omfattning och resurstillgång. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

2 kap. 36 §, 16 kap. 11-11 a §§ skollagen, 4 kap. 12-13 §§ gymnasieförordningen/9 kap. 8 § 1985 års skollag jämfört med 5 kap. 15 § 1992 års gymnasieförordning samt 9 och 12 § förordningen (2007:1349) om försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning

Avstående från ingripande

Skolinspektionen har funnit följande brist men avstår enligt 26 kap. 12 § Skollagen (2010:800) från att ingripa.

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med erbjudande av utbildning.

- Skolan har inte inom elevhälsan tillgång personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Motivering

Enligt skollagen ska det finnas en elevhälsa för eleverna. För de medicinska, psykologiska och psykosociala insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vid tillsynsbesöket saknar skolan, inom elevhälsan, tillgång till specialpedagog, speciallärare eller annan personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Enligt rektorn har skolan annonse-

rat men inte fått behöriga och lämpliga sökande som varit villiga att arbeta deltid. Enligt huvudmannen har skolan efter tillsynsbesöket anställt en specialpedagog.

Sammanfattningsvis visar utredningen att skolan vid tillsynsbesöket har en elevhälsa som inte innefattar specialpedagogisk kompetens. Eftersom skolan därefter har anställt en specialpedagog avstår Skolinspektionen från ingripande.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit avdelningsjurist Ingrid Brännare.

På Skolinspektionens vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Thomas Nilsson
Undervisningsråd/Projektledare

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn hos alla huvudmän för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För fristående huvudmän granskas dessutom huvudmannaskap och godkännande.

För fristående skolor genomförs en tillsyn som är sammanhållen. Detta innebär att fristående skolor inom samma utbildningsföretag, oavsett geografisk hemvist, besöks under en viss period. Denna tillsyn rör enbart utbildningsföretag med två eller fler skolor.

Tillsynsplanen för dessa utbildningsföretag finns publicerade på Skolinspektionens hemsida.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag, i valda delar, för åk 3 är utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

När hänvisning görs till 9 kap. 8 § 1985 års skollag är det bestämmelsens lydelse före den 1 mars 2010 som avses. I de fall hänvisningar görs till 2 kap. förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet avses dess lydelse före den 1 februari 2011, om inte annat särskilt anges. I ärendet tillämpas gymnasieförordning (1992:394), om inte annat särskilt anges.

Av beslut om förklaring om rätt till bidrag till skolan framgår att skolan ska följa 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Det innebär att bindande föreskrifter i läroplanen kan läggas till grund för Skolinspektionens beslut.

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Varje huvudman får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan utan i vilken utsträckning verksamheten, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering till företrädare för huvudmannen. Dessa ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits på skolan inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se/Tillsyn.